

Miljøverndepartementet

01.09.2009

Forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen

Vi viser til Miljøverndepartementets høringsbrev av 29.06.d.å. (med forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen).

Strandsonen langs store deler av kysten er under sterkt press; den er viktig for mange typer friluftsliv, men også leveområdet for en rekke planter og dyr. Mange arter er truet p.g.a. nedbygging av strandsonen.

Strandsonen langs sjø ble søkt vernet mot nedbygging allerede ved den midlertidige strandloven i 1965. Denne ble senere fulgt opp ved strand-planloven av 1971 - som i sin tur ble avløst av plan- og bygningslovens § 17-2 i 1985. Friluftsliv og fri ferdsel har vært begrunnelsen fram til nå, men stans i nedbyggingen av strandsonen er også helt nødvendig om vi skal begrense tapet av biomangfold

Arealplanlegging er primært et kommunalt ansvar. Men kommunene har vist lite ansvar for å forvalte kyst- og strandstrekninger i tråd med nasjonale interesser. Trass i byggeforbudet i strandsonen og gjentatte uttalelser på riksnivå har kystkommunene stadig oftere innvilget søknader om tiltak i strandsonen, regelmessig som dispensasjonssaker. I mange kystkommuner er unntakene fra byggeforbudet snarere blitt regelen, dette viser også kommunenes egne tall. I Arendal fikk 9 av 10 søkere innvilget dispensasjon i 2008. I Mandal og Tjøme ble 7 av 10 søknader innvilget - dette er også snittet på landsbasis. I hele 2008 ble det gitt 812 dispensasjoner fra byggeforbudet, 45 flere enn foregående år. 67 % av søknadene ble innvilget, mot 64 % i 2007. Samtidig melder Økokrim at kommunene lar være å anmelde nesten all ulovlig bygging i strandsonen.

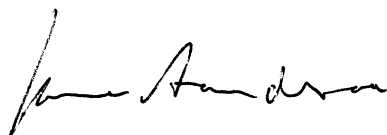
Forbudet mot nedbygging av strandsonen er nå videreført og innskjerpet i den nye plan- og bygningslovens § 1-8, som trådte i kraft 01.07 d.å. En streng håndheving av forbudet mot nedbygging av strandsonen er enda viktigere i dag enn i 1965, da forbudet ble lovfestet. Omlag 75 - 80 % av den mest attraktive strandsonen er blitt bygget ned av ulike typer inngrep siden forbudet kom for snart 45 år siden. Departementets forslag til statlige planretningslinjer er et høyst tiltrengt virkemiddel for å beskytte de vesentlige naturverdiene i disse områdene mot ytterligere nedbygging.

Vår omfattende nedbygging av strandsonen har allerede gått hardt utover mye biomangfold. Østre Bolærne har p.g.a. forsvarsaktivitet vært forskånet for den omfattende nedbyggingen som ellers har skjedd langs kysten. I løpet av to somre har ildsjeler i Entomologisk forening dokumentert mer enn 930 ulike sommerfugl-arter. Det finnes neppe noe annet sted langs kysten med like mange arter. Omfattende nedbygging har redusert artsantallet betraktelig i forhold til hva det engang var.

Egne rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden ble vedtatt i 1993 for å sikre natur-, kultur- og rekreasjonsverdier i Oslofjorden som en ressurs av nasjonal betydning. Dette området har i stor grad en kombinasjon av kalkrikt jordsmonn og godt lokalklima, som gjør det spesielt rikt på sjeldne arte. Men også i områder som f.eks. Jeløya, Tromøya og øyene utenfor Homborsund har spesielt og rikt biomangfold av nasjonal interesse. De få lommene som fortsatt er ubebygde er av uvurderlig verdi om ikke flere arter skal forsvinne. Selv små trivielle bukter kan være viktige rasteplasser i korte perioder under fugletrekket.

SABIMA støtter forslaget til nye retningslinjer som legger opp til en strengere håndheving av byggeforbudet i strandsonen. Innføringen av en soneinndeling virker fornuftig i forhold til de geografiske forskjellene i presset som er på strandsonen. Vi vil imidlertid understreke at selv i soner med mindre strenge retningslinjer finnes det områder som absolutt ikke må bebygges om tapet av biomangfold skal begrenses.

Vennlig hilsen

Rune Aanderaa
Daglig leder